

Aanleiding en doel onderzoek

In deze bijlage is de bestaande situatie vanuit ecologisch oogpunt beschreven en is vermeld welke ontwikkelingen het bestemmingsplan mogelijk maakt. Vervolgens is aangegeven waaraan deze ontwikkelingen – wat ecologie betreft – moeten worden getoetst. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen het toetsingskader dat wordt gevormd door het beleid van Rijk, provincie en gemeente, en het toetsingskader dat door wettelijke regelingen wordt bepaald.

Naast soortenbescherming dient tevens te worden onderzocht of gebiedsbescherming van toepassing is. Daarbij is het onderzoek in het bijzonder gericht op een eventuele aanwezigheid van speciale beschermingszones in het kader van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Beide richtlijnen kennen zowel een interne als een externe werking: indien een ruimtelijke ingreep in of in de nabijheid van zo'n gebied is voorgenomen, kan dit tot significante verstoring voor het gebied leiden.

Samenvattend betekent dit dat inzicht moet worden verkregen in:

- de aanwezigheid van beschermde diersoorten of leefgebieden van beschermde diersoorten en in de effecten van de ruimtelijke ingrepen op deze soorten;
- tevens dient inzichtelijk te worden gemaakt of bij aantasting van de (leef)omgeving van de betreffende soorten de ontheffing "redelijkerwijs" zal worden verleend;
- de aanwezigheid van Vogel- en Habitatrichtlijngebied(en) (speciale beschermingszones) en de effecten van de ruimtelijke ingreep op deze gebied(en).

Het doel van het onderzoek is:

- bepalen of het plangebied nabij een beschermd natuurgebied is gelegen;
- het bepalen van de noodzaak van aanvullend onderzoek naar extra beschermde soorten;
- bepalen of ontheffing voor soorten van het Ministerie van LNV noodzakelijk is;
- inzichtelijk maken of een ontheffing te verwachten is;
- inzichtelijk maken of in redelijkheid kan worden aangenomen dat de Flora- en faunawet de uitvoering van de ontwikkeling niet in de weg staat.

Bestaande situatie

Het plangebied ligt aan de zuidoostzijde van Nieuw-Vennep, aan de rand van het dorp en is omsloten door de N207, de Hoofdvaart, de Valutaweg, de Escudoweg en de Eurolaan. Binnen het plangebied ligt de boerderij 'Wilhelminahoeve'. De Wilhelminahoeve zal worden uitgebreid. Het plangebied bestaat verder uit een sportveld (gravelveld), akkerland, sloten met natuurvriendelijke oevers en opgaande begroeiing.

Beoogde ontwikkelingen

In het plangebied zal een bedrijvenpark en een hotel worden gerealiseerd. Het plangebied zal ook een nieuwe groeninrichting en ontsluitingswegen krijgen. Voor de herinrichting van het plangebied zullen de volgende werkzaamheden plaats vinden:

- kappen en/of verwijderen opgaand groen;

- verbreden en aanleg van nieuwe watergangen;
- bouwrijp maken grond;
- realisatie van aanbouw en nieuwbouw;
- nieuwe groeninrichting.

Toetsingskader

Beleid

Nota Ruimte

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in de vorm van onder andere de Ecologische hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt, de PEHS.

Normstelling

Flora- en faunawet

Wat de soortenbescherming betreft is de Flora- en faunawet van belang. Deze wet is gericht op de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. De wet maakt hierbij een onderscheid tussen "licht" en "zwaar" beschermde soorten. Indien sprake is van bestendig beheer, onderhoud of gebruik dan wel van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, gelden voor sommige, met name genoemde soorten, de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet niet. Er is dan sprake van vrijstelling op grond van de wet. Voor zover deze vrijstelling niet van toepassing is, bestaat de mogelijkheid om van de verbodsbepalingen ontheffing te verkrijgen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor de zwaar beschermde soorten wordt deze ontheffing slechts verleend, indien:

- er sprake is van een wettelijk geregeld belang (waaronder het belang van land- en bosbouw, bestendig gebruik en dwingende redenen van groot openbaar belang);
- er geen alternatief is;
- geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Met betrekking tot vogels hanteert LNV de volgende interpretatie van de verbodsbepalingen uit artikel 11:

Deze verbodsbepalingen beperken zich bij vogels alleen tot de plaatsen waar gebroed wordt, inclusief de functionele omgeving om het broeden succesvol te doen zijn, én slechts gedurende de periode dat er wordt gebroed. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen:

- nesten van blauwe reiger, spechten, uilen en kraaiachtigen zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd;
- nesten van in bomen broedende roofvogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder hebben gebroed. Hier geldt dat er voldoende nestgelegenheid aanwezig moet blijven en dat niet elk kraaiennest in een territorium behoeft te worden gespaard bij een ingreep;
- nesten van grotendeels of geheel van menselijke activiteiten afhankelijke soorten (zoals ooievaar, torenvalk, kerkuil, steenuil, zwaluwen) zijn, indien ze nog in functie zijn, jaarrond beschermd. Het vervangen, repareren of in de directe omgeving verplaatsen van een kast voor één van bovengenoemde soorten wordt niet gezien als een overtreding, zolang er maar nestgelegenheid beschikbaar blijft.

De Flora- en faunawet is in zoverre voor de onderhavige ontwikkeling van belang, dat bij de voorbereiding van het plan moet worden onderzocht of deze wet de uitvoering van de ontwikkeling niet in de weg staat.

Zorgplicht

In de Flora en faunawet staat het principe van "zorgvuldige handelen" beschreven. Dit is gericht op het voorkomen van onnodige slachtoffers (ook wanneer voor deze soorten een vrijstelling geldt). Uit het oogpunt van zorgvuldig handelen is het wenselijk om ruim voorafgaande aan de feitelijke ingreep gefaseerd te kappen en de gras- en oevervegetatie, waar ingrepen zullen plaatsvinden, (frequent) kort te maaien en het maaisel af te voeren. Hierdoor wordt het gebied minder geschikt als leefgebied voor kleine zoogdieren, vogels en amfibieën (voor zwaar beschermde soorten geldt de zware procedure waarbij eisen worden gesteld aan mitigatie en compensatie). Deze zullen wegtrekken of zich niet vestigen. De kans op het onbewust doden van deze toch (algemene) dieren is daardoor duidelijk geringer en hiermee kan worden voldaan aan de doelstelling ten aanzien van het zorgvuldig handelen, zoals vastgelegd in de Flora en faunawet.

Onderzoek

Gebiedsbescherming

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied en is ook niet nabij een beschermd natuurgebied gelegen. Het plangebied maakt ook geen deel uit van de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS). Derhalve komt gebiedsbescherming niet meer aan de orde.

Soortenbescherming

Volgens de verspreidingsatlassen (Broekhuizen, 1992; Limpens, 1997; kapteijn, 1995) zijn in en nabij de planlocatie verschillende soorten waargenomen. Tevens is op 10 juni 2009 (Plagen preventie dienst) een kort veldbezoek gebracht aan het plangebied. Tijdens dit veldbezoek is de locatie visueel beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor mogelijk voorkomende beschermde soorten.

Vaatplanten

Het natuurloket geeft aan binnen het betreffende kilometerhok waarbinnen het plangebied is gelegen dat er geen groeiplaatsen van beschermde planten zijn aangetroffen. Gezien de voorkomende biotopen is het wel mogelijk dat beschermde soorten als zwanenbloem, dotterbloem, rietorchis en brede wespenorchis in en nabij de watergangen voorkomen. Deze soorten zijn niet binnen het projectgebied vastgesteld, tijdens het veldbezoek (Plagen preventie dienst, 2009). Aan de buitenzijde van de watergang welke aan het projectgebied grenst is wel rietorchis aan de oever geconstateerd.

Zoogdieren

Het Natuurloket geeft aan dat zoogdieren matig onderzocht zijn binnen het betreffende kilometerhok. Het plangebied vormt naar verwachting vooral het leefgebied van algemene soorten als konijn, haas, mol, egel, veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis, woelrat, wezel, hermelijn. Tijdens het veldbezoek is een haas waargenomen. De oudere bomen en de boerderij bieden mogelijk vaste verblijfplaatsen aan vleermuizen. De oudere bomen (diameter groter dan 30 cm) bieden mogelijk geschikte verblijfplaatsen aan watervleermuis. De boerderij vormt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Deze kunnen gebruik maken van gaten in de muren en scheefliggende dakpannen als zomerverblijven, kraamverblijven en, zij het in mindere mate, winterverblijven (Plagen preventie dienst, 2009). Volgens de gegevens uit "Vleermuizen in het landschap" (Kapteyn, 1995) en de "Atlas van de Nederlandse vleermuizen" (Limpens, 1997) zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis nabij het plangebied aangetroffen. Tevens kunnen lijnvormige elementen als bomenrijen en watergangen als vliegroute en foerageergebied dienen voor bovengenoemde vleermuizen.

Vogels

Vogels zijn niet onderzocht volgens het Natuurloket binnen het betreffende kilometerhok. Tijdens het veldbezoek is gebleken dat de ringmus gebruik maakt van scheefliggende pannen op het dak,

evenals huismus en spreeuw. Het onder de dakgoot aanwezige nest is vermoedelijk van een gierzwaluw. Dit is niet vastgesteld tijdens het veldbezoek. Daarnaast bieden de aanwezige schuren tevens geschikte nestlocaties voor soorten als zwarte roodstaart en witte kwikstaart. Aan de voorzijde van de schuur bevindt zich onder de afkapping een nest van vermoedelijk een witte kwikstaart. In en rond de bebouwing zijn verder soorten als koolmees, pimpelmees, spreeuw, winterkoning, heggenmus, merel en roodborst te verwachten. Op de agrarische percelen komen naar verwachting kieviten en verschillende ganzensoorten voor. Langs de oevers kunnen blauwe reiger, knobbelzwaan, wilde eend, meerkoet en waterhoen voorkomen.

Amfibieën

Amfibieën zijn niet onderzocht volgens het Natuurloket binnen het betreffende kilometerhok.

In sloten en oevers zijn naar verwachting algemene (en beschermde) soorten amfibieën aanwezig als bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander en gewone pad. De watergang bleek tijdens het veldbezoek geschikt als voortplantingswater voor groene kikkers. Deze zijn hier ook waargenomen.

Nabij de het plangebied zijn waarnemingen (waarnemingen.nl) bekend van rugstreeppadden.

Mogelijk maakt de beschermde rugstreeppad gebruik van het akkerland als winterverblijfplaats. De watergangen worden voor rugstreeppad minder geschikt geacht. Het gebruik ervan kan echter niet worden uitgesloten.

Reptielen

Reptielen zijn niet onderzocht volgens het Natuurloket binnen het betreffende kilometerhok. Er zijn gezien de voorkomende biotopen en het intensieve beheer geen reptielen te verwachten op de planlocatie.

Vissen

Vissen zijn niet onderzocht volgens het Natuurloket binnen het betreffende kilometerhok.

Naar aanleiding van de verwachting dat een zwaar beschermde soort als de kleine modderkruiper voorkomt binnen het plangebied is tijdens het veldbezoek een intensieve bemonstering gedaan. Ondanks intensieve bemonstering van deze watergang zijn hier tijdens het veldbezoek geen beschermde vissoorten aangetroffen, naast de algemene soorten blankvoorn, riviergrondel en vetje.

Overige soorten

Er zijn, gezien de voorkomende biotopen, geen beschermde en/of bijzondere insecten of overige soorten te verwachten op de planlocatie.

In de onderstaande tabel staat weergegeven welke beschermde soorten in het plangebied (naar verwachting) voorkomen en onder welk beschermingsregime deze vallen.

Tabel 1. Beschermde soorten in het plangebied en het beschermingsregime

Vrijstellingsregeling Ffw	Ontheffingsregeling Ffw	
	licht beschermde soort	zwaar beschermde soort
zwanenbloem, dotterbloem en brede wespenorchis	rietorchis	alle vleermuizen
konijn, haas, mol, egel, veldmuis, bosmuis, huisspitsmuis, woelrat, wezel, hermelijn		

bruine kikker, groene kikker, kleine watersalamander en gewone pad	alle soorten inheemse vogels	rugstreeppad
--	------------------------------	--------------

Toetsing en conclusie

Soortenbescherming

De planontwikkeling kan leiden tot verstoring van alle aanwezige soorten. Voor deze ingrepen zal geen ontheffing nodig zijn voor de soorten uit categorie 1 waarvoor een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet geldt. Indien de planwerkzaamheden buiten het broedseizoen (globaal van 15 maart t/m 15 juli) van de betreffende aanwezige soorten worden opgestart is er qua vogels geen strijdigheid met de Flora- en faunawet. Er zijn hierop echter verschillende uitzonderingen:

- Met betrekking tot soorten als huismus en gierzwaluw dienen compenserende maatregelen te worden getroffen, conform de Gedragscode Flora- en faunawet voor Bouwend Nederland (LNV, 2006). Indien dit niet mogelijk is zal mogelijk ontheffing moeten worden aangevraagd.
- Daarnaast geldt voor blauwe reiger, ringmus en spreeuw dat een omgevingscheck uitgevoerd dient te worden om vast te stellen of voldoende nestgelegenheid in de omgeving beschikbaar blijft.

In november 2010 is door de polderecoloog van de gemeente Haarlemmermeer opnieuw een veldinventarisatie verricht (zie ook bijlage 4 bij het bestemmingsplan). Samengevat is de inventarisatie als volgt:

- de rietorchis is niet in het plangebied aanwezig;
- verschillende typen vleermuizen zijn in het plangebied aanwezig. Het plangebied verslechtert niet als jachtgebied, mogelijk is zelfs sprake van een verbetering van het jachtgebied. De schuur bij de boerderij dient mogelijk als zomerverblijf, een winterverblijf is niet aanwezig. Nu het plan niet direct ziet op wijziging van de bebouwing van de boerderij wordt geen verandering in gebruik verwacht;
- in het plangebied komt de rugstreeppad niet voor;
- de kans op aanwezigheid van de bittervoorn is klein vanwege het huidige landbouwkundig gebruik van het plangebied. De modderkruiper is mogelijk wel aanwezig. Vanwege dit laatste is het noodzakelijk overeenkomstig de wettelijk goedgekeurde gedragscode te werken.

De conclusie van het onderzoek luidt dat geen ontheffing van de Flora- en faunawet is vereist voor de al dan niet voorkomende beschermde soorten in het plangebied. Als voorwaarde geldt wel dat ten aanzien van het aanwezige water, als ook de aanleg van water overeenkomstig de Gedragscode Flora- en Faunawet voor Bouwend Nederland (LNV, 2006) wordt gewerkt.

De Natuurbeschermingswet vormt geen beletsel voor de ontwikkelingen binnen het plangebied.